

Fiüggetlen Hajduság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hajduszoboszló, I., Rákóczy-ut
36. szám alatt, ahová a lapra
vonatkozó összes levelezések és
minden közlemények intézendők.

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajtonos:
halmaji BOR JÁNOS.

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési ára: Egynegyed évre
2 pengő. Vidéki előfizetőknek
2 pengő 50 fillér. — Lapzártá
szombaton délelőtt 10 órakor.

Hirdetések olcsó díjszabás mellett felvételnek: Kovács Kálmán „Boesky“-könyvnyomdájában, Hajduszoboszló, Fötér.

Ne tovább!

Európa egykori rosz szelleme és átkos kutmérgezője, Benes már régen Amerikában izgat a tengelyhatalmak elleni háborúra s reménykedik, hogy az újabb világfelfordulás hullámai ismét felszínre vetik őt, szelleme azonban még mindig mérgezi a légkört azoknál, akik felett husz éve át uralkodott. Maguk a csehek megtagadták őt s a német protektorátus alatt otthonmaradt hű cinkosai se mernek mukkanni, ellenben az új szlovák államot boldogító és a szlovákság soraiban bujkáló neveltjei annál merészebben garázdálkodnak.

Elismerjük, hogy máról-holnapra nehéz megszüntetni husz éves nevelés mérgező hatását, mégis megdöbbenéssel figyeljük a szlovák határon történő provokációkat s a szlovák határon belül lezajló magyar-ellenes cselekményeket. Tudjuk, hogy ezek nem a szlovák nép megnyilatkozásai, hanem a még mindig a szlovákság soraiban settenkedő csehek és a benesi szellemtől fertőzött elvakult egyes szlovákok visszaélései, magyar önézetünk mégis erőlyesen tiltakozik ezek ellen és nehezen állja meg, hogy kemény megtorlást ne követeljen.

Hogy a szlovák kormányban sincs rendben minden, — amely kormány a benesi rendszer által az ismeretlenség homályából előhívott Tiso áll élén, — s hogy ezeket a magyar-ellenes kilengéseket a józan szlovák vezetés sem helyeselheti, annak bizonyítékául tekintjük Sidor lemondását és kilépését a szlovák kormányból. Hlinka páter halála után a szlovák néppárt vezetését helyettesére, Sidorra bízták, tehát inkább ő volt az, aki a szlovák nép bizalmát bírta, mint Tiso, akiből még Benes kormánya csinált szlovák miniszterelnököt. Most Sidor otthagya a szlovák kormányt s lépésének kétségtelenül az az indítója, hogy nem ért egyet Tisóék politikájával.

Józan ésszel nehéz is lenne egyetérteni ezzel a rövidlátó

politikával. Valóban nehéz magyarázatát adni annak, hogy miért tűri ez a kormány a sorozatos magyarellenes határsértéseket, a Hlinka gárda garázdálkodásait és miért tiltotta be hamis ürügy alatt a szlovákiai magyar kulturegyesület működését. Ez a lépés betetőzése volt a magyarellenes cselekményeknek és mélységes elkeseredést keltett a szlovákiai magyarság soraiban. Hangot adott az elkeseredésnek Eszterházy János gróf, Tisóhoz intézett tiltakozásában is. Hivatkozott arra, hogy önzellenül jelentkeztek építő munkára még akkor is, amikor éreznie kellett, hogy ellenük a hivatalos körök rendszeresen szitják az ellenszenvet. Bizott benne, hogy megváltozik a szlovák kormány magyarellenes irányzata, de ez elmaradt és ezért a felelősség a szlovák kormányt és annak vezetőit terheli, akik a feléjük nyújtott testvéri kezdet ridegen visszatartották és ezenfelül még öklükkel mindenre rásújtottak, ami hozzájárult a magyarok szívéhez. A magyarsághoz intézett felhívásában azt mondta Eszterházy, hogy ugylátszik, a szlovák kormánynak az a legfőbb programja, hogy a magyarokat egyre fokozódó elnyomással olyan végső kétségbeesésbe hajtsa, amelynek esetleges kirobbanását a magyarság teljes letörésére aknázhatná ki Nyugalomra inti a magyarságot, de keményen megmondja, hogy elérkeztek béketűrésük végső határához s nemzeti öntudatuk megálljt parancsol.

Ugyanezt mondja az anyaország magyarsága is. Ne tovább ezen az uton, amelyről vissza kell fordulnia és a megértés utjára kell térnie a szlovák kormánynak. Jaross Andor miniszter kijelentette, hogy az erőszakosságokra mi nem akarunk azzal felelni, hogy a nálunk gyengébb szlovákokkal éreztessük a magyar erőt, mert mi messzebb nézünk hátra és a jövőbe. A magyar kormánynak még ma sincs oka arra, hogy változtasson a Szlovákiával szemben tanúsított magatartásán, mert úgy látja, hogy a szlovák

kormány még nem tudott kibujni a gyerekcipőből. Mi magyarok soha nem féltünk a történelem által elénk szabott feladatoktól, de nem akarjuk azokat a kérdéseket, amelyek a politikai fejlődés, a természeti hatalmak gravitációs erejének révén ön-

Magyar-jugoszláv tárgyalások.

A szinte egymást kergető nemzetközi politikai események benünket leginkább érdeklő része a Ciano olasz és Cincár-Markovics jugoszláv külügyminiszter velencei találkozója volt.

A két ország külügyminisztere behatóan vizsgálta meg a Magyarország-való kapcsolatok kérdését és kétségtelen, hogy ez volt a megbeszélések egyik legfontosabb tárgya. Az olasz-jugoszláv együttműködés hatályossága szempontjából nélkülözhetetlen, hogy Jugoszlávia jó viszonyt tartson fenn egy olyan nemzettel, melyet Olaszországhoz az egyezményeknél erősebb kapcsolatok fűznek.

Jugoszlávia korábban bizalmatlansággal viseltetett Magyarország-jogos törekvései iránt, mert hiszen az akkor még létező kisántant tagja volt és nem tehetett másként. Csehszlovákia összeomlása következtében azonban több, mint egy millió magyar tért vissza az anyaországhoz és létrejött a közös lengyel-magyar határ, aminek következtében Jugoszlávia külpolitikájában változás állott be és elérkezett a pillanat a magyar-jugoszláv kapcsolatok revíziójára. A magyar államférfiak római utja és a múlt heti velencei találkozó pedig igen hasznosan működtek közre a Budapest-Belgrád közötti tanácskozások előkészítésénél.

Jugoszlávia külügyminisztere Cincár-Markovics, az elmúlt héten Berlinben tovább folytatta a tengely másik hatalmával Németországgal a tanácskozásokat: abban az irányban, amelyek az önállóságra irányuló törekvést össze tudják kapcsolni a valamennyi szomszédos állammal való együttműködéssel. A megbeszélések kétségtelenül hozzájárultak ahhoz, hogy Németország és Jugoszlávia között sokrétű politikai, gazdasági és kulturális kapcsolatok a bizalomteljes együttműködés jegyében kiépülhessenek és hozzájárultak ahhoz, hogy az általános nemzetközi helyzetben tiszta képet teremtve, enyhülést hozzanak a Dunamedencében.

Az angol-francia hatalmi csoport változatlan eréllyel folytatja élénk diplomáciai tevékenységét az ugy-

magukban érnek meg a megoldásra, magyar vér árán megoldani, ha a sors is úgy akarja. Hozzátehetjük: ha a Benesék által mérgezett légkör kitisztul, s a benesi figurák lelépnek, a békés megoldásnak nem lesz akadálya.

nevezett „biztonsági rendszer” kiépítésén, hangsúlyozva, hogy azt csupán „védelmi” alakulatként tervezik, esetleges erőszakos támadások ellen és az nem jelent bekerítő politikát a tengelyhatalmak ellen, sem pedig olyan szándékot, amely erőhatalmi eszközökkel a jelenlegi állapotok változatlan rögzítését és fenntartását biztosítaná. A nyugati demokráciák azt szeretnék elhítni, hogy tulajdonképpen egy békés csoport létrehozásáról van szó, de ennek ellene mond az a tény, hogy fegyverkezésüket tovább fokozták, baráti összeköttetésüket a szövettel szövetséggé mélyítik ki és Anglia bevezette a hadkötelezettséget.

Ily körülmények között fokozott jelentőséget kell tulajdonítani annak az erőszáításnak, melyet a Dunamedence helyzetének rendezése érdekében Olaszország és Németország kifejt és aminek szerves folyománya a küszöbön álló közvetlen magyar-jugoszláv tárgyalások megindulása.

A magyar közvélemény örömmel veszi tudomásul a rendezésre irányuló tárgyalások megindulását, melyek azonban felfogása szerint a béke, de nem a mindenáron való bármilyen béke megteremtését lesznek hivatva előmozdítani.

Két szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás a Szilfakajla-ut 3. sz. a. kiadó. Értekezni a megbízottal: Grósz Imrével, Kigyó-utca 2. sz.

Eladó adómentes ház.

Modern 2 szoba, konyhás és külön egy szoba konyhás ház a piac mellett: I. tized Kigyó-utca 17. sz. alatt eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal.

Kész butorok

állandóan kaphatók:

Kerekes Gyula
asztalosmesternél,

Hajduszoboszló, Rákóczy-ut 24. sz. alatt.
Ugyanott egy új dióhálo és több különböző használt butorok eladók.

A megnyitott út.

A magyar kormányférfiak római látogatása s az ennek során lefolyt tanácskozások után, nyomban kezdetét vette a nagyjelentőségű velencei tárgyalás, amely Ciano olasz külügyminiszter és Jugoszlávia külügyminisztere Cincár-Markovics között folyt le. E tárgyalások felé világszerte nagy érdeklődés fordult s ennek eredménye valóban a szenzáció erejével hatott. Erre vall elsősorban a tárgyalásokról kiadott hivatalos nyilatkozat, amely rendkívül határozott hangú és igen sokatmondó. Lényege az, hogy a velencei tárgyalások a legkomolyabb eredménnyel végződtek és teljes egészében érvényesült Róma és Berlin békepolitikája, aminek az lesz a következménye Délkelet-európában, hogy az egyes államok közötti helyzet tökéletesen tisztázódik, az ellentétek minden bizonnyal elsimulnak s így politikai és gazdasági téren érvényesülni fog az államok közötti békés élet, amiből az előnyök hosszú sora fog származni a népek javára.

A velencei tárgyalások lehetővé tették úgy Olaszország, mint Jugoszlávia számára azt, hogy megvizsgálják azokat a különböző kérdéseket, amelyek a jelenlegi helyzetben úgy Olaszországot, mint Jugoszláviát közelről érdeklik, ezek között letárgyalták az Albánia helyzetében beállott változást is. Ez utóbbi események bekövetkeztekor Európa egyes sajtóorgánumaiban vészjósló hírek láttak napvilágot, amelyeknek tendenciája Jugoszláviát aggodalmakkal és nyugtalansággal akarta eltölteni. Elérkezett, tehát, az ideje annak, hogy az adriai tenger két országa, Olasz-

ország és Jugoszlávia tárgyalásokat folytassanak egymással. Az aktuális kérdések megvizsgálása után, a két állam megbízottai Velencében arra a konkluzióra jutottak, hogy semmiféle külső körülmény nem zavarta meg a közöttük fennálló jó szomszedságot és baráti viszonyt, sőt a felvetett problémákat boncolgatva, a két állam közötti barátságának olyan széles, újabb területe nyílt meg Olaszország és Jugoszlávia között, amelynek a béke szempontjából, de gazdasági vonatkozásban is, rendkívül értékes következményei lesznek. A belgrádi egyezmény dátumától kezdve, amely tulajdonképpen, biztosította az adriai tenger békéjét és a kölcsönös érdekeket tiszteletben tartotta, egyre jobban megszilárdult és megerősödött a két állam baráti viszonya.

A belgrádi egyezmény óta eltelt idő elegendő volt arra, hogy ez a békés baráti kapcsolat a tűzpróbát is kiállja. A két állam között nem merült fel az utóbbi években semmiféle nézeteltérés, de a régi kapcsolatok szalai annál inkább szorosra fűződtek. Ilyen előzmények után Velencében nyugodtan jelenthette ki gróf Ciano olasz külügyminiszter, hogy nagyon könnyű volt a dolga, mert a találkozás első pillanatában nyilvánvaló lett a jugoszláv részről megnyilatkozó bensőséges szívélyesség és a legmelegebb baráti érzés.

Ennek következménye csak az lehetett, hogy Velencében komoly megállapodást tudtak létrehozni. Ennek lényege abban áll, hogy Olaszország és Jugoszlávia között úgy politikai, mint gazdasági téren méginkább elmélyítik a bizalomteljes együttműködést azzal, hogy kimondott, határozott csellal, hogy előmozdítsák a béke fenn-

tartását és megjavítsák a megszilárdulás előfeltételeit a Duna-vidéken. A tárgyalásokról kiadott hivatalos közlemény pontosan ezeket a megállapításokat tette. Aki a diplomácia nyelvét érti s a betűk sorfalában el is tud igazodni, annak nincs szüksége, ezeket után, semmiféle kombinációra. Nyílt és határozott ez a kijelentés, amely önmagában foglalja azt a megállapodást, hogy Jugoszlávia határozottan állást foglalt úgy politikai, mint gazdasági téren a tengelyállamok politikája mellett. Az a hatalmi kapcsolat, amely már eddig is eléggé meg nem hálálható eredményeket tudott felmutatni, ismét Európa asztalára tett egy eredményt, amelynek birtokában újból nyugodtan alhatnak a felzaklatott európai országok népei, mert mindennél határozottabb formában jutott kifejezésre Róma és Berlin politikájának legfőbb törekvése, a béke szellemének igazságos alapokon való biztosítása.

A nagy elrendező kéz, a Duce munkáját látjuk itt újabb eredményekhez jutni, amely vezérlő kéz már eddig is hosszú sorát tudja felmutatni azoknak a nagyjelentőségű külpolitikai tényeknek, amelyek véraldozat nélkül hoznak létre döntőjelentőségű sikereket, és pedig oly módon, hogy a győzelemnek tulajdonképpen áldozatai nincsenek, de élvezője annál inkább, mert a sikeres tények minden irányban békét, nyugalmat és boldogulást biztosítanak. A magyar kormányférfiak római látogatása alkalmával sokat írtak a külföldi sajtóorgánumok a Magyarország és Jugoszlávia közötti kapcsolatok tekintetében várható eredményekről is. Nem akarunk a dolgok kifejlése elé vágni, de annyit már most is meg-

állapíthatunk, hogy a velencei tárgyalásokról kiadott hivatalos közlésben ennek a gondolatnak máris komoly nyomát találjuk. A hivatalos kommuniké pontosan ezeket mondja: »Ami a Magyarországgal való kapcsolatokat illeti, akét külügyminiszter megvizsgálta a legutóbbi megnyilvánulásokból eredő helyzetet és megelégedéssel állapította meg, hogy ezek megnyitották az utat a belgrádi és a budapesti kormány közötti hasznos megértés előtt«.

Ennyire tehát már eljutottunk. Magyarország békepolitikájából önként fakad az a törekvés, hogy szomszédjaival a lehető legjobb viszonyt tartsa fenn. Hosszu idők nehéz fáradozásai mentek semmibe és szenvedtek hajótörést nemrég még Prágából irányított kisantantpolitika zátonyain. De új idők hajnala hasadt fel s a tengelyállamok igazságos osztó békepolitikája nyomán törekvéseink új korszakába léptünk, amelyben minden reményünk szerint komoly tartalmat fog nyerni külügyminiszterünknek nemrég tett ama kijelentése, hogy barátaink barátja, végre, talán, a mi barátunk is lesz.

120 P havi kereseti lehetőség
biztosítva viszonylag csekély befektetéssel, otthon végezhető munkával, férfiak és nők részére, állandó évi munka garantálva, anyagot szállítjuk, a készárut átvesszük.
Kérjen ismertetőt:
KLEOPATRA kötöttárú lerakat,
Budapest, IX., Lónyai-utca 41.
(Válaszbélyeg).

2 hold és külön 2 és fél holdnyi föld az Újvárosi-uton eladó. Értekezhetni: Grósz Imrével Kigyó-utca 2. sz. alatt.

„Erzsébet“.

— Eredeti tárca. —

Operett... kétkrajcáros komédia... kicsinyelik le sokan ajkbiggyesztve, elfelejtik, hogy hajszál választja el a komédiát a tragédiától. Ez a hajszál itt egy mélyebb lélegzetvételtől, egy sóhajástól elmozdul és előkerülnek a csipkés zsebkendők, megjelennek a rejtett férfikönyvek, hogy azt a sirmivalóan bus komédiát elismerjék, megbecsüljék.

Pazar pompával, korhűen áll előttünk a királyi palota kertje, melyre ráborul az éjszaka sötét selyem palástja és a hunyorgó sok kis csillag soha el nem fogyó fénye testvériesen tekint le az arany kandelaberek oly rövid életű imbolygó fényeire. Szivertéridő vidám, szellemes párbeszédek, könnyű lepketáncok, fülbe-mászó nótarészek teszik változatosá a színt és azt a komor hangulatot, melyet az a körülmény vált ki, hogy a minden idők embere — most is mint minden időben — vivja meddón a harcot egy jobb jövő reményében.

A királyi palota intim termei a mult idők mindjobban tűnő káprázatos ragyogását sugározzák s ez a nagy fényesség a mai szegényes szürke világban számunkra immár, mint gyermek mesék kacsalábon forgó tündérszobájára eleve-nedik meg képzeletünkben, melyre égő szemekkel tapadunk. Az udvarhölgyek kedves, intrikus csoportja ijedten libben tova, ahogy a fehér arany tapétás ajtó nyílik és Erzsébet legendás alakja

megjelenik a színen és átsuhan rajta méltóságtelejesen, mint egy szép gondolat. Királynői fenségét olyan magától értetődően viseli, mint büszke szép fején azt a gazdag hajkoronát, mely minden királyi koronánál ékeesebb. A nehéz brokát ruhák alatt titkos silinciumként a boldogtalanság mázsás súlyát hordja. A selymek, bársonyok résztvevőn ölelik körül karcsu fejedelmi termetét és szívének egy-egy árulkodó gyorsult dobbanása neszét szolidárisan fogják fel és nem adják tovább még annak sem, aki okozója volt.

Mint a befelhőzött nap, ahogy egy pillanatra előragyog, úgy tündöklik fel Erzsébet tengeremély szemében olykor egy fény sugar, melyet az örök férfi gyújt lángra az örök nő oltárán. Szürcsöli mohón a férfi hódolatot, mint harmatcseppet a nyíló virág, hus-vér mivolta, mint egy isteni kinyilatkoztatás, átvillan rajta, hogy a következő percben legyőzze benne az asszonyt — a királynőt. Hogy egy méltóságtelejes megközelíthetlenséget jelző fejmozdulattal, fölébressze a lovagot álmából és utabocsássa egyetlen vigasztaló szó nélkül, önmagát is megfosztva attól, amiért teremtett.

Magánlakosztályán meghitt estéken magyar költeményeket olvastat fel társalkodónőjével, aki elénekli Petőfi legszebb költeményét: „Még nyílnak a völgyben a kerti virágok”. Szép volt, de a szövege elveszett a dalban, ha elszavalta volna halk kísérő zene mellett, felejtethetetlen lett volna.

Bus magyar nótákat akart hallani és örök hiba, hogy a kevésbé ismert irredenta dal helyett nem a „Lehullott a rezgő nyárfa ezüst színű levele”-t énekeltek el, mely már szinte egybenőtt az ő legendás alakjával. Az örökszép vers és a bus magyar dal után csipkés kendőjével száritgatja könnyeit, mint más közönséges halandó asszony, akiben lélek van.

Az utolsó felvonás utolsó jelenetében meglátogatja kedvenc társalkodónőjét Ferency Idát magyarországi szerény otthonában. A ház előtt ül egy kis padon, néhány szívhez szóló szót szól a magyar sorsról, a segíteni akarásáról. Hiszem — fejezi be szavait, — hogy a magyar nép nem fog elfelejteni! Ekkor a színpad lassan teljesen elsötétedik, a reflektor fényre Erzsébet alakjára vetül, mindig kisebb körben, már csak az arca, végül a két meleg szem van csak megvilágítva, aztán elsötétül minden.

Pillanatok ezredrésze alatt ismét megvilágosodik a szín s akkor a háttérben ott van az Erzsébet mauzóleum mása, rajta ül mozdulatlan szoborral merevedve Erzsébet ugyanolyan pózban, ugyan-ugy öltözve, ahogyan pillanatokkal előbb a padon ülve a reflektor fénye megvilágította.

Szem nem marad szárazon. Nem hangzik el, de a mauzóleum néma jelenete minden elhangzott szónál világosabban szótagolja — mely még a süket füleknél is meghallgatásra talál — a jelképes választ: ... Nem! A magyar nemzet nem felejtett el! ...

Aki a szépet át tudja érezni, annak a számára ez a jelenet felejtethetlenné mélyül. Volt... Nincs... A multé a legendás szép királynő és ragyogó környezete... trónok... jólét... fény... pompa! A multé a legendás szép királynő. És aki őt most oly tökéletes illúzióval életre-kelti, ez a pompás színész is eltűnik majd, mint egy meteorit, mely pillanatra fölfénylik, gyönyörködött, hogy aztán pályáját megfutva, eltűnjön a semmibe...

Ha valami gyönyört okoz, önkénytelenül a Buddha tanaira kell gondolnom: megölni a vágyakat, hogy ne köthessenek annyira a földhöz, az élethez... megölni a vágyakat, hogy könnyebben el lehessen érni a nirvánát, a végsőt, a teljes megsemmisülést. Teremtő Istenem, micsoda aszkézis kellene a Buddha hitvallásához ugyanakkor, amikor enünket vágyak ostromolják, dübörgő, követelő élniakarások... És ahogy belecsendül fülembé: megölni a vágyakat, hogy könnyebben el lehessen érni a teljes megsemmisüléshez... akkor valahonnan a mélyből millió és millió hang válaszol, mint tavasszal az akác-virágtól részeg méhek zümmögése... A vágyak sokszínű pillangóját két ölelő karral szorítsd magadhoz s ha felcsillan előtted a „szép”-nek aranyorszeme, ne hunyd le szemedet, engedd, hogy behulljon, hogy elvethesse benne a gyönyörnek magvát és vele meghosszabbíthatod az életet... melyet ajándékba kaptál.

Irta: I-a.

Vértanúink huszadik évfordulójának emlékünnepe.

Hajduszoboszló megyei város képviselőtestülete vasárnap délután kegyeletes ünnepséget rendezett a kommun vértanúinak: dr. Fekete László polgármester, Körner Béla bankigazgató és Tokay József rendőrfogalmazó martir halálának 20. éves évfordulója alkalmából. A rendkívüli városi diszközgyűlés a Vértanuk-terén folyt le, sok ezerfőnyi közönség részvétele mellett, amelyen résztvett és ünnepi beszédet mondott dr. Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter, a város képviselője. E kiválóan fényes sikerű beszéd nemcsak a helyszínen megjelentek, hanem országos viszonylatban is feltűnő érdeklődést s nagy hatást ért el. Dr. Tasnádi Nagy András minisztert tüntető lelkesedéssel és tapsokkal halmozta el a közönség. A kegyeletes ünnepséget a rádió is közvetítette.

Megjelent a diszközgyűlésen Lossonczy István főispán, Rásó István alispán, valamint a megyei városok és községek kiküldöttjei és Hajduszoboszló város színe-java. A miniszterelnöki sajtóirodát Häckler István min. osztálytanácsos, helyettes sajtófőnök képviselte. A főtér jobb oldalán lovasbandérium állott fel diszes magyar ruhában, hátul a levente és cserkész szakaszok, tüzoltók, rokkantok sorakoztak, baloldalon pedig a frontharcosok, a különböző társadalmi egyesületek, a levente zenekar, az iskolás gyermekek és az egyesített dalárdák helyezkedtek el.

A város színeivel és magyar nemzeti zászlókkal izléseken disztett díszemelvénnyel foglalt helyet Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter a társaságában levő notabilitásokkal, akit érkezések a teret zsufolásig megtöltő közönség hosszantartó lelkes éljenzéssel és tapsal fogadott.

A Hiszekegy eléneklése után dr. Márton Gábor polgármester mondott elnököt megnyitót, amelyben meleg szavakkal köszöntötte a város országgyűlési képviselőjét Tasnádi Nagy András igazságügyminisztert, Lossonczy István főispánt, Rásó István alispánt és a megjelent vendégeket, majd felkérte az igazságügyminisztert ünnepi beszédének elmondására.

Dr. Márton Gábor polgármester a következő megnyitó beszédet mondotta:

„Nagyméltóságú miniszter ur! Méltóságos fő- és alispán urak! Kedves vendégeink! Tekintetes képviselőtestület!

Husz éve lesz holnap, hogy az Ur elfordította az Ő orcáját mirőlünk! A vörös erőszak pribékjeinek kezétől három igaz ember halt itt husz évvel ezelőtt vértanuhalált: dr. Fekete László polgármester, Körner Béla bankigazgató és Tokay József rendőrfogalmazó. 1919. április 24-én nem volt virágváró tavasz. Sötét fellegetek hajtott a természet és a nemzet égboltján maga előtt a dübörgő vihar! Sötét oduk szellemének felszabadult üvöltése tette dermett a lelkeket.

Az aljas ösztönök szennyes iszapfolyama elhőmpölygött e városba is — a szabadhajduk unokáinak piacára — és kinlódó, halódó életek utolsó sóhajtaival vált az temetővé.

Csaknem egy emberöltő telt már el azóta. De akik látták, akik érezték e szörnyű idők történéseit, ma is halk léptekkel, szorongó szívvel járnak itt e téren, ahol őseik nyomán elmentek a magyar martirság templomába Hajduszoboszló vértanúi, néhai való jó hazafiak, lelkük mélyéig egész férfiak.

Husz éve lesz holnap, de a gyász fekete függönyén az idő árnyéka mintha nem is mozdult volna. Vérrel bémocskolt vörös kezek nyomai mintha itt kísértének e csendes vasárnap borongó kék egén. Borzong a lélek, sikolt a szó, hogy történhetett meg, hogy hazát és emberiséget nem ismerő, borködmönbe öltözött fenévadak teremtőzek a testvéreink született emberek között!

Vannak nemzetek, melyek boldogabb sorsban élnek, mint mi. Vannak városok, amelyek az élet, a gazdagodás, vagy a tudomány nagy művelőit ünnepeleik. Nekünk, magyaroknak — a martirunk sok és e város különösképpen a hősihalottak oltárán áldozott.

Ha rendelés volt ez: keserű és meg nem érdemelt!

Ha áldozat volt: úgy tülön-tul nagy volt! De, ha az élet a halál gyermeke, vagy a feltámadás az enyészete: akkor te, rögtön hasító, kaszát suhogató, hajdutelepes szoboszlói nép — véráldozatod árán ott ülsz a magyar Géniusz jobbán, amely angyali szárnyával takarva véd meg ezután minden világromboló, üszköt kavarázó csapás ellen és ünneped lesz csak — minden magyarokkal együtt — míg a világ áll!

Emlékezzünk! Szálljon a mi lelkünk szótalan imája a mindenható Isten zsámolyához! Kérjük, vegye le e sokat szenvedett nemzet homlokáról Krisztus Urunk töviskoronáját! Legyen szeretet, legyen megértés közöttünk és könnyek helyett meglegedés!

Mindnyáján, akik ma itt egybegyűltünk és akik majd utánunk jönnek, járuljunk minden évfordulón az emlékezés és szomoró oltárhoz! Hozzuk el ide lelki-jóságunkat és vértanúink emléke iránt való kegyeletes szeretetünket! Hozzuk el a tavasznak nyíló virágait és helyezzünk koszorút a Ti kinban gyöngyözőtt homlokokra: Fekete László, Körner Béla, Tokay József...

Hajduszoboszló m. város közönsége nevében a meghatottság érzésével köszöntöm ez emlékünnepen mindazokat, akik eljöttek hozzánk, hogy részesei legyenek e kegyeletadásnak.

Mély tisztelettel köszöntöm elsősorban városunk országgyűlési képviselőjét, dr. Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter ur Önméltóságát.

A kormányhatóság helyi képviselőjét, losonci Lossonczy István főispán ur Önméltóságát; vármegyénk első tisztviselőjét, Rásó István alispán ur Önméltóságát és a vezetésével megjelent vármegyei tisztviselő urakat, köszöntöm az egyházak megjelent képviselőit, a megjelent országgyűlési képviselő urakat, a társvárosok polgármestereit és a községek vezetőit, a különböző közigazgatási, köztestületi és közigazgatási

Meghívó. A hajduszoboszlói fogy. és értékesítő szövetkezet

1938. évi

rendes közgyűlését

1939. évi április hó 30-án, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja saját vendéglője nagytermében, melyre tagjait, vevőkörét és az érdeklődőket meghívja

a Szövetkezet Igazgatósága.

Az 1938. évi forgalom $\frac{1}{4}$ millió pengőt felülhaladta. Közgyűlés után a tagokat 5 százalékos osztalék és 2 százalékos vásárlási visszatérítésben részesítjük.

Igazgatóság.

részéről megjelent kedves vendégeinket, a gyászoló családtagokat, vértanúink emlékének kegyeletes érzésekkel áldozó minden magyar testvéreimet, diszközgyűlésünket megnyitom". (Általános éljenzés.)

Nagy taps közepette emelkedett szólásra az igazságügyminiszter, ki beszédében ezeket mondotta:

„A mi hajduszoboszlói hőseink és országszerte sok más martir, önfeláldozásából és vére árán nőtt nagyra s lett urra a pusztító forradalom felett az országot regeneráló építő ellenforradalom: ellenforradalom, amely nem rombol, amely gyógyít, mely ellensége mindennek, ami forradalom. És mit tett ez az ellenforradalom? Ez az ellenforradalom, melynek gyökérszála itt vannak, részben a szoboszlói temető földjében, amely azóta is tart s mely csak akkor fejeződik be, ha a forradalom minden bűne s pusztítása jóvá van téve, új életre pezsdítette a már-már halálra vált nemzetet. Először rendet teremtett, helyreállította a jog uralmát, biztosította a polgári élet békességét, nekilátott a romok eltakarításának, hogy azok helyére a tiszt magyar élethez visszakapcsolódóan új életet építsen. Visszahozta a lelkekbe a nyugalmat s lassanként életet varázsolt a nemzet halálosan betegnek látszó testébe. Megindította a fennakadt gazdasági életet, a nemzeti vérkeringést, kerékvágásba zökkent a termelés, az átképződés, a fogyasztás, az értékesítés. Új pénzt teremtett s annak értékét nagy nehézségek között is fenntartotta. Nemzetközi elszigeteltségünkkel kikelt, barátkoztatott s meglazította a bennünket szorongató ellenséges gyűrűt.

Lassan felnyitotta a félrevezetett, megtevesztett külföld szemét, feltárta előtte igazságainkat. Megtépelt nemzeti becsületünket, a külföld becsülését fokozatosan visszaszerezte.

Megvetette újból, szétszóródó honvédségünk alapjait s azt szíves munkával, szerető gondoskodással, áldozatkészséggel odafejlesztette, hogy ismét méltó régi jó hírehez, amit csak most az utóbbi hetekben bizonyított be ország-világ előtt, lendületes ruszinszói tettével, a vele szemben megkísérelt ellenséges támadásokat elsöprő bravuros akciójával. Alig pár hete csak, hogy légihaderőnk első tűzpróbáját állva, ugyszólván az egész világ tapsai közt teljesen megsemmisítette az ellenünk támadó ellenséges légierőket. Kardunk ismét olyan szeplőtlen tisztaságban ragyog a világ előtt, mint ragyogott hosszú évszázadokon át.

És Isten előtt megalázva magunkat, elmondhatjuk, annyi szív mégsem hiába onta vért: igazságunkat felismerő nagy barátaink a német Führer és az olasz Duce (hosszantartó lelkes éljenzés) segítségével s új életre kelt önerőnkkel megindítottuk utján az igazságot! megkezdődött a nagy jóvátétel.

Visszaszereztük Felvidékünk magyarok részét, vissza az Erdős Kárpátokat. Megindult az igazság a maga útján és hisszük, hogy nem áll meg. Amilyen rettenetes volt bukásunk 20 év előtt, olyan csodálatosan szép emelkedésünk.

Ez volt magyar testvéreim az ellenforradalom útja. De vajjon mindent elértünk-e már? Korántsem. A nagy feladatok egész sora áll még előttünk. Hadseregünket

még erősebbé, még verhetetlenebbé, még dicsőségesebbé kell fejleszteni. Népünk lelki és anyagi jólétét tovább kell fokoznunk. Sok-sok könnyet kell még a szenvedő arcáról letörölnünk, embe-ribb életet kell teremtenünk, országszerte el kell érniünk, hogy munkához jusson mindenki s a jó munkás megkapja az ő tisztas bérért. Naggyá, gazdaggá, erőssé, boldoggá kell tenni országunkat, hittel, tudással, erkölccsel, szorgalommal, munkával, önfelelőzással.

Es nem szabad soha elfelejtenünk a nap porladozó áldozatait; mindenikük az ezeréves magyar erények egy-egy szikráját hordta lelkében s bizonyosságát adta halálával nemzetünk életképességének. Mindenikük halála intelem számunkra, milyen halálosan komolyan kell felfognunk azokat a kötelességeket, amelyeket magyar voltunk, keresztény voltunk, férfi voltunk ró reánk. En hiszem, nem, én tudom — fejezte be ünnepi beszédét az igazságügyminiszter — a Hajduság népe, minden jó magyar így érzi át kötelességeit s ezért bizó lelekkel nézek a magyar jövőre.

A hosszantartó tapssal és lelkes eljénzéssel fogadott beszéd után a diszközgyűlés elhatározta, hogy a vértanúk emléket márványtáblával örökíti meg.

Ezután dr. Szabó Zoltán városi főjegyző Maday Gyula dr. alkalmi költeményét szavalta el hatásosan.

Dr. Márton Gábor polgármester a következő szavakkal zárta a diszközgyűlést:

„Tisztelt diszközgyűlés! Mindannyiunk nevében hálás szívvel köszönöm meg országgyűlési képviselő urunknak, dr. Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter ur Önanagyméltóságának, hogy szorgos és sokirányú elfoglaltsága dacára bennünket ismételtelen felkeresni és megjelenésével bennünket megtisztelni, remekveretű emlékbeszédét megtartásával a szomorú évforduló jelentőségét méltatni s ezáltal ünnepségünket országos jelentőségűvé emelni méltóztatott.

Köszönöm kedves vendégeinknek, hogy hívószavunkra eljöttek hozzánk, hogy osztozzanak velünk gyászunkban és a vészes idők ma is sajnó sebeit részvételükkel enyhítették.

Köszönöm a város minden egyes polgárának, ugyisintén a képviselőtestület minden egyes diszközgyűlésünkön megjelent tagjának gyűlésünkön való részvételét, miután több tárgy nincs, diszközgyűlésünket azzal a kívánsággal zárom be, hogy a „magyarok Istene védje és oltalmazza hazánkat és városunkat!”

A diszközgyűlés után a város hadirokkat, vitézi, frontharcos, cserkész és levante szakaszai diszmenetben vonultak el a hősök emlékműve előtt.

Hajduszoboszlóról az igazságügyminiszter a főispán és alispán társaságában Nádudvarra ment, ahol Megay-Meissner Károly országgyűlési képviselő délután beszámolót tartott.

Kiadó a Horthy Miklós-ut 4. házszám alatti 4 szobás lakás, esetleg 3 utcai szoba, konyha, nagy üvegezett verandával és mellékhelyiségekkel együtt május 1-ére. Értekezhetni az udvarban lakó Vida Imrével.

Édesanyánk.

Az anyagiasságba belevesztett és a pénz után indított hajszában nemesebb érzéseitől megfosztott amerikai nép adta a világnak ezt a gondolatot a nagy háború lezajlása után, amikor a tőzsdék eszevesztett vitustancában jóformán azt sem tudták, hogy mihez kapjanak.

Az eszére és rideg számítására annyira rátartott tengerentúli nép ösztönösen menekült ahhoz a gondolatához, ami még kicsi gyermekkorából éldégtelt benne. Rendezünk anyák napját! — adták ki a jelszót, melyet néhány év múltán magáévá tett az egész művelt emberiség, különösen a keresztény országok.

Igy jutott el hozzánk is, így lett nálunk szintén ünnep, amit nemcsak az iskolákban, hanem az életben is megtartunk, vagy legalább is megemlékezünk róla, bár nincs rá törvény vagy rendelet, de hát nincs a világon olyan ember, ki méltónak tartaná magát erre a névre és ne gondolna szeretettel az édesanyjára.

Aki nem érezte édesanyja simogatásának melegét, aki nem tudja mit jelent az anyai csók, az hasztalan szerzi meg a világ minden vagyonát, gyűjti halomra az élvezetek és szórakozások tengernyi tömegét, suta marad a lelke, mert úr táton az a helyen, ahol a legemberibb és legszebb érzésnek kellett volna kivirulnia. Akit sorsa azzal vert meg, hogy elvesztette a természet rendjével ellenkező időben az édesanyját, abból nem apad ki a sóvárgás holta napjáig sem az olyan szeretet után, amely nem elvenni, hanem csak adni tud.

Nemhiába az édesanyánktól kaptuk egész valónkat, utána sem feledkezünk meg rólunk és mindig úgy tekint bennünket, mint saját énjét, mintha embernyi ember korunkban is fognánk a kezét és éppen úgy tipegnénk mellette, mint akkor, amikor apró lábunk még bizonytalanul próbálgatta, hogy miképpen is kellene egyik székeltől a másikig ellepegetnünk?

Az anya szemében a gyermek mindig gyámoltalan kicsi marad, hasztalan rohantak el felette évtizedek az évek, hasztalan izmosodott sokak sorsát egyengető erős tényezővé, az édesanyja szeme bogarából csak az a szeretet sugárzik feléje, csak az a gyengéd szó buggyan ki a torkán, amikor látja, mint akkor, amikor még a keblén melengette és a gyenge széltől is óvta magzatát.

Mivel hálálhatja meg a gyermek az édesanyjának ezt a szeretetet? Könnyű rá felelni: Szeretettel. Csakhogy a gyermek szeretete mindig árnyéka, gyenge vegyülete annak az érzésnek, amelyből tulajdonképpen származott, mert sem bensőségben, sem pedig áldozatos odaadásban nem tudja megközelíteni, nem bír olyan magasságba emelkedni, ahol már lemálik róla minden földi és olyan eszményi tisztaságban tündöklök, amelyen leginkább megközelíti az istenség fogalmát.

A mi népünknek nincs különösen szüksége arra, hogy anyák napját rendezzenek neki, hogy mégis megemlékezzen róla, annak az a magyarázata, hogy a mai rohanó életben, amikor a fogalmak elmosódnak, nem árt nyilvánosan felhívni erre is a figyelmet.

Magyar földön az édesanyák legnagyobb része éjt nappalal ösz-

szetével dolgozik, szorgoskodik, hogy családja semmiben se szenvedjen hiányt és meg legyen minden kényelme, amit a szülői ház csak nyújtani tud. Ebben az egyhangu munkában, a mindig ismétlődő gondban — izgalomban — szeretetben legyen legalább egyetlen egy olyan nap, amikor az egész család, a ház apraja-nagyja külsőségeiben is megmutatja az érteit a legodaadóbb és legfáradhatatlanabb földi teremtmény: az édesanya iránt.

A szülő, különösen pedig az édesanya iránti szeretet megvallása, diszere válik minden embernek, akármilyen magasra juttatta sorsa, viszont a legelestebbet is vigasztalja az a tudat, hogy szánandó állapot az édesanyának fáj legjobban, aki elkövetne minden megengedhetőt, hogy könnyítsen rajta. Így tehát mindnyájan egy szívvel és szeretettel emlékezünk meg édesanyánkról.

Aháborutgazdasági- lag elő kell készíteni.

Ma már köztudomású dolog, hogy a jövő háborúja nemcsak a hadseregek küzdelme, hanem nemzetek élet-halál harca lesz, „totális háború”, amelyben a nemzetek minden erejükkel részt fognak venni. Egy háború sikerének legfőbb feltétele az, hogy alaposan elő legyen készítve. A totális háború előkészületeinek ki kell terjednie teljes mértékben katonai, politikai, erkölcsi és gazdasági tere.

Miután minden munkaterület előkészületeinek egyszerre ismeretű leírása igen terjedelmes és az olvasóra is igen fárasztó lenne, ez alkalommal vizsgáljuk meg a fizikailag és szellemileg legtöbb munkát igénylő felkészülési területet, a háború gazdasági előkészítését. A világháború tanított meg bennünket arra, hogy a háború nem a humanizmus, hanem — a XIX. századból nagy német katonai filozófus Clausewitz tanítása szerint — „a határtalan erőszak” jegyében folytatandó és célja nemcsak az ellenség katonai erejének, hanem nemzeti és gazdasági életének a megtörése is. Miután ezt későn ismerték fel a háborút viselő felek, nem készültek fel a háborúra erkölcsi és gazdasági téren. Ma azonban annyi keserve és költséges tapasztalat után már tudják a nemzetek, hogy ha létérdekeikért kell harcot vívniok, egy megnyert háborúhoz olyan nagy érdekek fűződnek, hogy nem lehet semmi áldozatot soknak találni a nemzetgazdaság háborús előkészítésének legnagyobb fokra emelésére. Ennek legfontosabb célja, hogy a gazdasági élet folyamatosságát biztosítsa a termelés legmagasabbra fokozásával háború esetén, amivel úgy a hadsereg, mint a lakosság szükségleteit idejében ellátni képes legyen és nyersanyagát is pótolni tudja.

A gazdasági előkészületek kiterjednek pénzügyi, élelmezési, ipari, termelési, nyersanyag és üzemanyag készletbehelyezési, utánpótlási és szállítási tere.

a) A pénzügyeket úgy kell előkészíteni, hogy háború alatt mint belső csereeszköz kellő mennyiségben és értékben álljon pénz rendelkezésre és alkalmas legyen külföldi vásárló eszközül, ennek előfeltétele a helyes pénzügypolitika.

b) Második legfontosabb gazdasági előkészítési terület a nyersanyag, amely három alcsoportra oszlik, ezek a hadianyag, élelem és energia azaz üzemanyag. Tervszerű előkészületek kellene ezen nyersanyagok hazai termelésére, annak fokozására, új források utáni kutatásokra, tárolásokra, pótlásokra, kutatására és amiben szükséges külföldi behozataluk megszerzésére. Ami az élelmezést és az üzemanyagellátást illeti, a tárolásuk és termelésük fokozása nem utközik békében nagyobb nehézségbe, mert ezek a gazdasági élet állandóan szükségelt termelési és fogyasztási cikkei. De a hadianyag nagyobb fokú tárolása nagy tökebefektetéssel jár kamatozás nélkül, ami azt jelenti, hogy e téren áldozatokra van szükség, amelyeket azonban nem szabad a nemzetnek megtagadnia, mert éppen ezekkel akadályozhatjuk meg, hogy esetleg minden elveszzen. A nyersanyag mozgósítás munkájába különösen külföldi behozatali részében a kereskedelmet kell bevonni vám és tarifa kedvezmények révén, hogy rentabilitásuk ne szenvedjen. Vonatkozik ez elsősorban a nélkülözhetetlen és nehezen nélkülözhető nyersanyagok utánpótlására, mint amilyenek az üzemanyag és élelmezési anyagok.

c) A nyersanyag feldolgozására és a hadianyag háborúban való többtermelésének biztosítására az ipart a legnagyobb tervszerűséggel kell előkészíteni.

d) A háborús szállítások előkészítése éppen olyan fontos, mint a többi gazdasági ágaké, ahol a közlekedési politika feladata ma a vasuton kívül, amely elsősorban van kitéve légi veszélyeztetésnek, a főszlyt a gépjárműszállításra fektetni. E téren nehézségeknek nem kell és nem szabad felmerülniök, mert a jó uthalózat és a gépjárművek szaporítása a béke gazdasági életének is előnyös fejlődési eszközei.

Ezeket az előkészületeket egy nemzetgazdasági számvetés alapján készítenő gazdasági terv szerint kell végezni és a tervet központi irányítás mellett decentralizálva végrehajtani.

Az itt leirtak tartoznak a háború gazdasági előkészítéséhez, a gazdasági mozgósításhoz, amelyet fokozottabb mértékben vált fel háborúban a hadigazdálkodás, ami eredményes, a győzelmét elősegítő és siettető csak úgy lesz, ha itt vázolt előzményeinek szükségességét a nemzet egyeteme megérti és áldozatot és fáradságot nem kimélve, azok tervszerű keresztülvitelét elősegíti.

Nőgyekek figyelmébe!

Kosztümöket, felöltőket és mindenféle felsőruhákat és fehérneműket a legszebb kivitelben olcsón készít:

**Szegedi J.-né
Tóth Róza**
női szabó-mester
Isonzó-utca 1. szám.
Major-utcából balra az első utca.

Eladó ház. A Kigyó-utca 23. sz. alatti 3 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel ellátott modern új ház eladó. Értekezni lehet: Stern bőrüzletben, Fötéren.

Vármegyei közgyűlés.

Szerdán délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága. A közgyűlésen Lossonczy István főispán elnököt, a bizottsági tagok igen nagy számban jelentek meg. Lossonczy főispán elnöki megnyitójában lelkes hangon emlékezett meg az Erdős Kárpátok visszafoglalásáról, a honvédség diadalmas felvonulásáról s a hűséges ruszin népről. Benkő Géza országgyűlési képviselő, bizottsági tag gróf Teleki Pál miniszterelnöknek ezzel kapcsolatos hatalmas tevékenységét méltatta általános tetszés mellett. Indítványára a vármegyei törvényhatóság gróf Teleki Pál miniszterelnököt hűségéről, támogatásáról és ragaszkodásáról feliratban biztosította. Dr. Uzonyi Barna II. od főjegyzőt második személyi pótlékban részesítette. Dr. vitéz Nábráczky Béla főjegyzőt 46 évi 6 hónapi kitévő szolgálatát után saját kérelmére havi 643 P ösztölleménnyel kitüntetve elismerés mellett nyugállományba helyezte. Dr. Nábráczkyt küldöttség hívta a közgyűlési terembe. Lossonczy főispán meleg elismerő szavakat intézett hozzá évtizedeken át kifejtett igaz hűségéért és odaadó munkásságát, a vármegye közönségének köszönetét és háláját tolmácsolva előtte önfeláldozó közhivatali tevékenységéért. Ezután dr. Ludány Miklós felsőházi tag mondott bucsubeszédet. Méltatta a törvényhatósági bizottság tagjait, továbbá a társadalom és barátai részéről a távozó érdemeit, például szolgálván a jövő tisztviselői nemzedéknek is. A tisztikar részéről dr. Uzonyi Barna főjegyző mondott bucsúüdvözlést. Dr. Nábráczky Béla az elhangzott szavakra meghatódott hangon válaszolt. A közgyűlés elhatározta, hogy dr. vitéz Nábráczky Béla érdemeit és az elhangzott felszólalásokat jegyzőkönyvében megőröki. A szlovákiai magyarházak építési alapjához a vármegyei közgyűlés 500 pengővel járult hozzá.

Majd dr. Uzonyi Barna II. főjegyző terjesztette elő az alispán jelentését az öt év alatt kiépítendő államsegélyes bekötő utak tervezetének megállapításáról.

Ez öt esztendő alatt Hajdúvármegyében 493 kilométer hosszú bekötőutat építenek cirka 806 ezer pengő költséggel, amelynek egyharmad részét a kereskedelmi tárca viseli, kétharmad részét pedig a törvényhatósági utadóból fedezik. A megépítésre kerülő utak a következők: Kaba—Derecske 87 km. szakasza, 157,000 pengő költséggel, Püspökladány—Ürmöshát között 69 km. ut 144,000 pengő költséggel, Hajdúhadház—Dorog között 4 km. 68,000 pengő, Hajduböszörmény—Hajduszoboszló között 16 km. 27,000 pengő, Hajdunánás—Tiszacsege között 3 km. 39 ezer pengő, Hajduböszörmény—Hajduszoboszló között 68 km. 113 ezer pengő, Hajdudorog—Tokaj között, 48 km. 80,000 pengő, Balmazújváros—Nyíregyháza között 4 km. 63,000 pengő, Tiszacsege—Hataj között 28 km. 38,000 pengő, Tiszaozs—Nádudvar között 3 km. 48,000 pengő és Hajdúhadház—Hajdúsámson között 4 km. 59,000 pengő költséggel. Ezekből az utépítések közül a Kaba—derecskei, Hajdúhadháztól, továbbá Nánás—Tiszacsege és Püspökladány—

Ürmöshát közötti szakaszokon 13 kilométer hosszúságban már az idén munkába vették.

A vármegyei közgyűlés az előterjesztést elfogadta. A két kilométeres nádudvari átkelőszakasz köburkolatának kiszélesítéséről szóló alispáni előterjesztést is elfogadta, amely szerint 44,500 pengő költséggel a közúton áthaladó 4 méteres utat mindkét oldalán 1—1 méterrel, 6 méterre szélesítik ki.

Az alispán közölte, hogy fokozatosan sor kerül az összes utas-tek megfelelő karbahelyezésére. Ugyancsak elhatározta a közgyűlés a Hajduböszörmény—teglási utnak 1 kilométerrel való továbbépítését, amire 15 ezer pengőt irányoztak elő.

SZEMLELŐDÉS

A bolsevista forradalom három áldozata elhalálzásának huszadik évfordulója alkalmából remek emlékünnepelet rendezett városunk előjárósága. E megkapó lelkes ünnepelet ugyanazon a térségen folyt le, ahol a gyalázatos kivégzések történtek. Akkor éretlen suhancok, dologkerülő cigány söpredék szennyalakjainak vihogása, feszítés meg orditása, átkozódása töltötte be a piacér levegőjét. Ma a lelkes ifjuság ezekre menő leventéi, cserkészzei, az iskolák fiatalosága, a világháboru rokkantjai, tűzharcosai, harcedzett földműves polgárai állottak őrt szétbonthatatlan egységükkel, egységes, öntudatos magyar lélekkel a hazaszeretet megdicsőült vértanuinak kivégzési színhelyén azzal a fogadalommal, hogy ez a nemzet él, élni akar továbbra is, a szennyfoltot testéről letörli és ha még egyszer a földalatti méregkeverők felemelnék fejüket, a netaláni vész idején ott lesz minden igaz hajdu férfiú annál a találkozóznál, ahol majd kíméletlen, irgalmatlan karjaival tisztító rendet csinál és a leszámolást magyarosan elintézi. A mi ellenforradalmunk nem ér addig véget, — amint Tasnádi Nagy igazságügyminiszter nyilatkozta — amíg a kommunista uralom által okozott mérhetlen romlásokat és emiatt történt gazdasági hátramaradottságunkat helyre nem állítjuk s a nemzet megújulására szükséges reformokat becsülettel végre nem hajtjuk.

Eladó!

Hajduszoboszlón, I. tized 259. számú 4 szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségektől álló 203 öl beltelkes lakóház,

I. tized 167. szám alatti 3 szoba, konyha és mellékhelyiségektől álló 342 öl beltelkes lakóház,

Hajduszoboszló határában a Délkeleti Tízalomban 479 öl föld,

a Járózugban 3 hold 898 öl szántó,

a Bánomkertben 780 öl szőlő,

a Pusztangyalhásán 12 hold 425 öl szántó.

Értekezni lehet szerdán és csütörtökön a Hajdúvármegyei Takarékpénztárnál Hajduszoboszlón, vagy a hajduszoboszlói Községhivatalban.

H I R E K.

— **A református templomban** ma délelőtt 9 órakor Békely Lajos lelkész, fél 11 órakor Kovács Lajos vallásoktató-lelkész, délután 3 órakor Fehér János segédlelkész prédikál. A perselypénz a Kárpát-alján most felszabadult bulcsui kis egyházközség templom- és toronyépítésére adatik.

— **A Hősök Vasárnapja** ez évben pünköst első napjára esik. Ezért a főtéren rendezni szokott ünnepély valószínűleg délután 4 órakor lesz. Este pedig a Városi Dalegylet rendez hazafias műsoru dalosestélyt a központi ref. iskola emeleti nagytermében, amelynek bevétele a kassai dalosversenyen való részvétel költségeire fordítják.

— **Gróf Teleki Pál** miniszterelnök és gróf Csáky István külügyminiszter péntek délután Berlinbe utaztak. Hitler vezér-kancellár külön kihallgatáson fogadta a magyar államférfiakat és tiszteletkre fogadást tartott.

— **Dr. Tasnádi Nagy András** igazságügyminiszter, a hajduszoboszlói választókerület általános szeretetben álló országgyűlési képviselője a vasárnapi vértanú-ünnepelet után Lossonczy István főispán, Rásó István alispán és ifj. dr. Benkő Géza főispáni titkár kíséretében dr. Békésy Jenő kormányfőtanácsos, kir. közjegyző, kerületi M. E. P. vezetőnél látogatást tett.

— **Vértanuinak sirjainak megkoszorúzása.** Hajduszoboszló megyei város vértanuinak sirjait április 23-án a r. kat. és református templomokban tartott délelőtti istentiszteletek után fél 11 órakor előjáróságunk vezetősége kegyeletesen megkoszorúta. A dr. Fekete László polgármester és Körner Béla bankigazgató venterki temetőbeli sirjaira dr. Márton Gábor polgármester helyezte el a város koszorúit. A református egyház részéről Békely Lajos ref. lelkész volt jelen. Tokay József rendőrfogalmazó soproni temetői sirjára ugyancsak dr. Márton Gábor polgármester helyezett koszorút. Az államrendőrség koszorúját Beliczky Kálmán m. kir. államrendőrségi főtanácsos helyezte el Tokay József rendőrfogalmazó sirjára. Ez aktusnál a ref. egyházat Fehér János segédlelkész képviselte. A megkoszorúzott síroknál az előjáróság tagjait és hivatalos küldötteket a vértanúk életben levő családtagjai fogadták.

— **Demjén Ferenc** köztisztviselőben és közszeretben álló református lelkészünk a legutóbbi két hét alatt súlyos influenzás betegségen esett keresztül. Erős szervezete azonban az isteni gondviselés segítségével s az orvosi tudomány idején való beavatkozása legyőzte a feltámadt betegséget s ma már tul van minden veszélyen, úgy hogy a debreceni klinikáról közelesen hazatérhet. Felgyógyulása a református hívek sorai között általános örömet kelt.

— **A zsidótörvény** a felsőház által elfogadott szöveggel ment keresztül a közös bizottsági tárgyalásokon és most már minden valószínűség szerint néhány napon belül törvény válik belőle. E törvény tető alá hozása dr. Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter hősi küzdelmének fényes bizonyítéka.

— **A budapesti** nemzetközi kiállítást és vásárt péntek délelőtt nyitotta meg Horthy Miklós kormányzó urunk. A vásár kiváló sikere felett Horthy kormányzó Kunder Antal kereskedelem- és iparügyi miniszter és a kiállítási vezetőség előtt legnagyobb megelégedésének adott kifejezést.

— **Uj evangélikus püspök.** A tiszai evangélikus egyházkerület néhány szavazat kivételével csaknem teljes egyhangúsággal Thuróczy Zoltán nyíregyházi lelkészt választotta meg püspökként. Thuróczy püspök kiváló szónok, jeles egyházszerző és hittudós hírében áll. Októberben volt 45 éves.

— **Presbiteri gyűlés.** A református egyház presbitériuma csütörtökön délelőtt Békely Lajos lelkész és dr. Márton Gábor főgondnok elnöke alatt gyűlést tartott. A gyűlés tárgysorozatán egyházkerületi tanácsbíróságra szavazás és más gazdasági természetű ügyek szerepeltek.

— **Az adófeliszólami bizottságokba** rendes tagokul a vármegyei közgyűlés Hajduszoboszlóról dr. vitéz Simon Árpád ügyvédet és Cseke Péter iparügyi tanácsost, Hajduböszörményből Kéky Lajos iparost választotta meg.

— **Megay-Meissner Károly** országgyűlési képviselő nádudvari beszámolóján a mult vasárnap dr. Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter is megjelent. A polgári körben rendezett 284 terítékes banketten az igazságügyminisztert dr. Ludány Miklós felsőházi tag köszöntötte. Dr. Tasnádi Nagy András miniszter nyomban felszólalt és a banketten nagyfontosságú politikai nyilatkozatokat tett, melyeket a megjelentek nagy tetszéssel és lelkesedéssel fogadtak.

— **Gróf Teleki Mihály a vitézi rend tagja.** Magyarország kormányzója, mint a vitézek főkapitánya, gróf Teleki Mihály földmívelésügyi minisztert a világháboruban szerzett katonai érdemei elismerésül felvette a vitézi rendbe. A földmívelésügyi miniszter szerdán tette le az esküt vitéz Hellebronth Antal nyug. tüzérségi tábornok, a vitézek főkapitányának helyettese kezébe.

— **A képviselőház feloszlását** és az új választások elrendelését egyes politikuskok arra az időpontra várják, amikor gróf Teleki Pál miniszterelnök Berlinből hazatér. E nagy horderejű kérdés eldöntése nemcsak a bel-, hanem a külpolitikai eseményekkel is szoros összefüggésben áll.

— **Hitler vezér-kancellár** péntek déli 135 percig tartó hatalmas beszédében, melyre az egész művelt világ felfigyelt, kijelentette, hogy Németország fenntartja gyarmati követeléseit. Bejelentette, hogy az angol-német haditengerészeti és a lengyel-német kölcsönös szerződéseket felmondotta, Danzigot, mint német birtokot Lengyelországnak használatra átengedi, de tulajdonjogához ragaszkodik. Roosevelt észak-amerikai köztársasági elnök ajánlatát visszautasította. Albánia felszabadítását örömmel vette.

Eladó a Korpád dűlőben

kb. 70 kat. szántó és rét ingatlan. Értekezni lehet: Dr. vitéz Simon Árpád ügyvéd irodájában.

— **A hajduszoboszlói választókerületben** a M. E. P. beszerzése a legszélesebb terjedelemben folyamatban áll.

— **Spangolország** népe élén Franco elnökkel május 15-én nagyszerű bevonulási ünnepséget rendez Madridban.

— **Az országos sajtókamara** május hóban fog a már felvett tagokból megalakulni. Sajtókamara elnöknek dr. vitéz Kolossváry Borcsa Mihály országgyűlési képviselőt öhajják megnyerni a sajtókamara tagok.

— **Lord Rothermere**, a magyar nemzet nagy barátja, most töltötte be 71-ik évét. Adja Isten, hogy megérhesse Nagy-Magyarország teljes feltámadását.

— **Orvosi hír.** Dr. Vajna István gyakorlóorvos, nőgyógyász szakorvos orvosi rendelését Szilfákajla-ut 13. sz. alatt megkezdte. Rendel. d. e. 8—11-ig.

— **Esőt várunk, áldásos, kiadás, csendes esőt**, mert a mezei és kerti talaj hét hét óta nélküli vidékünkön a természetnek ezt a növelő erejét. Gazdáink, házi asszonyaink, konyha és gyümölcs kertészettel foglalkozók, sóvárogva tekintenek nyugat felé, ha arról kaphatnánk egy jótékony-felleget, amely leadná a szomjas földre áldásos vizeitartalmát.

— **Rengeteg hernyó pusztít** a szőlőskertek gyümölcsösében. A közönbős tulajdonosok nem hogy zöldfakadás előtt, de virágzás után sem permeteztek, így azok gyümölcsösökben is óriási károsodás történt, akik gondosan hernyóztak és permeteztek. A hatóság szigorúan lép fel a nem törődő gondatlanok ellen és alapos büntetést szab ki rájuk. Csak minél gyorsabb legyen ez az eljárás.

Eladó Horthy Miklós-ut 25. sz. teljes komfortu adómentes ujház.

Legjobb gazdasági gépek, gyümölcsfa permetezők részletre is olcsón kaphatók. Jég- tűz- és általános biztosítások legjobb feltételekkel köthetők: **Gáll terményesnél.**

Lucernaföld kiadás.

A református egyház ma délután 3 órakor a kárásháti és utána a soproni temetőben, délután 4 órakor pedig a Kossuth-utcai temetőben levő lucernaföld nyári használatát a legtöbbet ígérőnek nyilvános árvesésen kiadja.

A VI. tizedbeli Olvasókörben

május 15-én betöltendő gondozói állásra pályázók jelentkezzenek május 6-ig az Elnöknél.

Egy rendbeli Kovács-szerszám eladó. Értekezni lehet: VI. tized Tompa-utca 2. sz. alatt.

5494—1939.

Hirdetmény.

Értesitem a város lóirtató közönségét, hogy május 9-én, kedden fél 12 órakor az állatvásártéren a katonai lóvásárló bizottság 4—8 éves háttas és hámos lovakat vásárol, az elérhető ár 600—800 P-ig. Szükséges, hogy közönségünk minél több katonai szolgálatra alkalmasnak látszó lovat vezessen a bizottság elé, hogy az a jövőben is felkeresse városunkat.

Hajduszoboszló, 1939. április 28.

Dr. Márton Gábor
polgármester.

— **Halálozás.** A Mindenható változhatatlan rendelkezéséből siri nyugovóra tért városunk egyik legtekintélyesebb, legelőkelőbb, legidősebb tagja s régi boldog világ egykori részese, az áldottlelkű özv. Cseke Gáborné Soós Mária nagyasszony. Atyja néhai idősb Soós János földbirtokos, a régi városi szervezet idején népszónok, szenátor, takarékpénztári igazgató, tekintélyes polgár, minden jó és nemes ügynek előmozdítója, támogatója volt. Leánya özv. Cseke Gáborné tőle örökölte szellemi frissességét, erős akarat- és tetterejét. Családjának, gazdaságának élő nő volt, aki 42 éven át élt bus özvegyességében. Boldognak érezte magát, mert gyermekei, vejei, unokái, unokavejei, dédunokái gondos szeretettel vették körül és elhaladásuk gyönyörűséggel töltötte el. Az áldott emléktű nagyasszony elhalozásával tekintélyes, nagy családot borított gyászba. Elhalozásáról a következő gyászjelentést tettük: Fájdalomtól megtört szívvel, de Isten bölcs rendelkezésében megnyugodva jelentjük, hogy drága jó édesanyánk, nagyanyánk, dédanyánk, testvér- és rokonunk özv. Cseke Gáborné szül. Soós Mária életének 89-ik, özvegyiségének 43-ik évében folyó hó 22-ikén rövid szenvedés után váratlanul elhunyt. Kedves halottunk földi maradványait folyó hó 24-én, délután 3 órakor, V. tized Bethlen-utca 1. számú házuktól, a református templomban oratói és a sirnál tartandó ima után fogjuk a vénkerti temetőben örök nyugalomra helyezni. Vég-tisztességételőre rokonainkat, barátainkat bánatos szívvel meghívjuk. Hajduszoboszló, 1939. április 22.

Emléked szívünkben örökké élni fog! Gyermekei: Amália, férjével Ádám Sámuellel. Ida, férjével Czeglédy Józseffel. Unokái: Ádám Amália, férjével Makay Jánossal. Dr. Ádám Gyula, nejevel Dr. Török Annával. Czeglédy Irén, férjével Dr. Márton Gáborral. Czeglédy Pirokska, férjével Dr. Márton Gézával. Dédunokái: Márton Gabriella. Ádám Lenke. Ádám Márta. Márton Lóránt. Márton Gyula. Ádám András. Testvére: Özv. Szathmáry Mihályné Soós Julianna gyermekeivel: Özv. Bánay Péterné Szathmáry Julianna. Özv. Eggmann Ernőné Szathmáry Irén gyermekeivel és unokáival. Elhalttestvéreinek gyermekei: Özv. Csiba Mártonné Soós Zsófia gyermekeivel. Soós Ferenc, nejevel és gyermekeivel. Dr. Soós János. Happich Gyuláné Soós Julianna férjével és gyermekeivel.

Temetése hétfőn délután a városi dalegylet közreműködése mellett a város közönségének általános részvéte mellett ment végbe. A ref. templomban Bélteky Lajos lelkész tartott felette mélyen megindító szép oratói és imát, a temetőben Fehér János segédlelkész vett tőle búcsút és mondott utolsó istenhozzádot. Azután a városi dalegylet gyászdalainak elhangzása közben átadták elhunyt férje mellett az anyaföld örök nyugalmanak.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, kik édes jó anyánk, nagyanyánk, dédanyánk: özv. Cseke Gáborné, született Soós Mária elhunyt alkalmából bennünket ért gyászköszönettel részvételükkel felkerestek és temetésén megjelenni szívesek voltak, ezúton mondunk bánatos szívvel hálás köszönetet:

a gyászoló család.

200x150 cm. méretű

veranda ablak szárnyakkal eladó. Bocskay-utca 29. szám alatt.

Hirdessen a „Független Hajduság”-ban.

Nyomatott Kovács Kálmán „Bocskay”-könyvnyomdájában, Hajduszoboszlón. 1939—521

5810—1939.

Pályázati hirdetmény.

Hajduszoboszló megyei város közigazgatásánál nyugdíjazás folytán megüresedett s a kisegítő szolgálattal egy tekintet alá eső irodaszolgái állásra pályázatot hirdetek. Felhívom a pályázni öhajzókat, hogy az alábbi okmányokkal felszerelt sajtókezüleg irt pályázati kérelmeiket folyó évi május hó 13. napjának déli 12 órájáig az iktató hivatalba annyi- val is inkább adják be, mert a késedelmesen beadott pályázati kérelmeket figyelembe nem vehetem.

Az állás javadalma a 7000—1937. M. E. sz. rendeletben megállapított évi 858 P törzsilletmény, évi 101 P 16 fillér lakbér és mindenkor kormányrendeletekben megállapított családi pótlék, illetőleg hadipótlék. Az állás betöltésénél az 1931. évi III. t.-c, valamint az 1938. évi IV. t.-c. rendelkezései nyerne alkalmazást.

A kinevezett irodaszolga megbízatása 5 évig ideiglenes jellegű és csak 5 évi jó szolgálat után válik végleges alkalmazássá.

A saját kezűleg irt pályázati kérelemhez csatolandók a leszármazási okmányok (a pályázó saját, valamint atyja születési anyakönyvi kivonata, atyjának házassági anyakönyvi kivonata), új keletű hatósági erkölcsi és községi illetőséget igazoló bizonyítvány, alkalmassági hatósági orvosi bizonyítvány és az esetleg eddig eltöltött időről szolgálattel bizonyítvány.

Hajduszoboszló, 1939. április 29.

Dr. Márton Gábor
polgármester.

Eladó egy jókarban levő Singer varrógép. Értekezni lehet a helyszínen, vagy pedig Farkas Mihály városi tűzoltónál.

— **Anyakönyvi hírek.**

Házasság-ki hirdetések: Makai Lajos és Szoboszlai Ida, Cs. Kovács Lajos és B. Nagy Lidia, Soós Lajos és Pálfi Julianna, Tar Gábor és Szathmári Emma, Mester Lajos és Szoboszlai Margit, G. Kiss Gábor és Kovács Eszter. Házasságot kötöttek: Drdul Henrik és Szanka Ilona, Hupucz Aladár és Rácz Erzsébet, Vágó Imre és Kaszás Eszter. Születések: R. Tóth János leánya Mária-Magdolna, Gaál Aladár leánya Emma, Kerecsi János leánya Róza-Lidia, Kocsmárcsik Erzsébet leánya Margit-Piroska, Varga Sándor fia József. Halálozások: Cseke Imre 9 hónapos, Éles Julianna 20 éves, özv. Cseke Gáborné — Soós Mária — 88 éves, özv. Kovács Károlyné — Magyar Zsófia — 71 éves, özv. Bácsi Istvánné — Szücs Julianna — 69 éves, özv. B. Nagy Albertné — Oláh Erzsébet — 80 éves.

— **A Hajduszoboszlói Gyógyfürdő április hó 15-én megnyílt.** Ezen európai hírű gyógyfürdő ma már mindazokkal a berendezésekkel fel van szerelve, amelyek az eredményes gyógykezelés szempontjából szükségesek. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium állanak a közönség rendelkezésére. Modern szállodában, penziókban és magán-házaknál oly olcsó az elhelyezkedés, hogy a fürdőben való tartózkodás alig kerül többre, mint odahaza. A Hajduszoboszlói Gyógyfürdő páratlanul eredményes gyógyhatásáról és olcsóságáról híres s ma már fogalom az egész országban. Visszautazásnál egész éven át 50 százalékos vasuti kedvezmény. Magyar és németnyelvű prospektussal készséggel szolgál a fürdő igazgatósága.

IRODALOM.

Herczeg Ferenc szépirodalmi hetilapja, az Uj Idők, a szokásos gazdag, változatos tartalommal jelent meg. Csathó Kálmán máris nagy sikert aratott regényének folytatása mellett az egyik legkiválóbb angol író Tempie Thurston új regényét: A csunya férfit közli az Uj Idők. Babay József költőien szép és Fereke István kedves humoru elbeszélése gazdagítja még a szépirodalmi részt. A cikkek közül kiemeljük Balla Antal: A vallás reneszánsza és Lajczay János Városliget című tanulmányait. Öbely Irén, Szabó Magda szép versei, Matolcsy Andor szinikritikája található meg a művelt középosztály kedvelt hetilapjában. Művészi és időszerű képek, apró közlemények sem maradtak ki a lapból. Díjtalan mutatványszámot bárkinek küld az Uj Idők kiadóhivatala, Budapest, VI., Andrassy-ut 16. Előfizetési díja negyedévre 6 pengő 40 fillér, egyes szám ára 50 fillér.

A Magyar Lányok új pályázatairól számol be Tutsek Anna népszerű ifjúsági lapja, melynek döntéseit nagy izgalommal várták a fiatal lányok. Az Otthonunk-melléklet szép kézimunkái, a divatrakok, különösen a szép, magyaros stílusú menyasszonyi ruhák, a kitűnő rovatok (Filléres háztartás. Finom falatok stb.) egy- képen nagy tetszést aratnak ország- szerte. A lap új számának szépirodalmi részét Szegedi István, Öbely Irén, Kövály Margit, V. Sipos Ida, Laczkó Márta, Csiky Mária, Nagykárolyi Etelka, Szelei Ferenc, Pálffy Margit és mások. Folytatásos regényt Tutsek Anna és Harsányi Gréte tollából közöl a Magyar Lányok. Díjtalan mutatványszámot kívánatra bárkinek küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Andrassy-ut 16. Előfizetési díj negyedévre 4 pengő.

Az Én Ujságom-Tündérvásár két új regényét Altai Margit és Majthényi György folytatásos elbeszélést nagy érdeklődéssel olvassák hétről-hétre az olvasók. Az új szám tartalmából kiemeljük M. Geőcze Erzsébet, Pósa Lajosné, Sz. Solymos Bea, K. Tóth Lenke, Hayas István, Gyökössi Endre írásait. Erzi néni mesekertje címen új rovatot kezd a népszerű gyermeklap. Díjtalan mutatványszámot kívánatra bárkinek küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Andrassy-ut 16. Előfizetési díj negyedévre ajándékkönyvvel együtt két pengő.

Megnyílt a világ első „szellem kórháza”. Rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikkben számol be Tolnai Világlapja egy londoni angol hölgy fantasztikus intézményéről, a világ első „szellem kórházáról”, ahol a spiritizmus és delejesség segítségével próbálják meggyógyítani a betegeket. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a rendkívül érdekes cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Egy magyar színész Afrikában. Rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premier-beszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.